

Omaishoitoperheiden jaksamista täytyy tukea!

Oulun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnassa on ollut esillä omaishoidon tuki yhtenä Oulun kaupungin säästökohteista. Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa 3.9.09 on esitetty, että omaishoidontuen kriteerit ja maksuluokat tarkistetaan ja omaishoidontukea myönnetään jatkossa määrärahasidonnaisesti, koskien yli 65-vuotiaiden omaishoidontukea. Mielestämme tämä päätös on kohtuuton ja omaishoitajien asema tulee heikkenemään olennaisesti, mikäli nämä säästötoimenpiteet toteutetaan. Rahallinen tuki on romahtamassa molemmissa maksuluokissa reilusti, alimmassa maksuluokassa noin 20 % ja korkeammassa maksuluokassa noin 16 %. Lisäksi esitys, jonka mukaan tuki sidotaan määrärahaan vain yli 65-vuotiden omaishoidontuen osalta herättää ihmetystä, alle 65-vuotiaiden omaishoidontuen osaltahan määrärahasidonnaisuutta ei esitetä.

Lautakunnan tekemä esitys on ristiriitainen siltä osin, että tuki sidotaan määrärahaan, mutta kriteereitä aiotaan lieventää. Mitä tämä todellisuudessa tulee tarkoittamaan? Vuonna 2005 saatiin noin kahdenkymmenen järjestön yhteistyönä aikaan se, että Oulun kaupunginvaltuusto teki päätöksen, jonka mukaan kaikki kriteerit täyttävät omaishoitajat saavat omaishoidon tuen, eli tuki ei ollut määrärahaan sidottu. Nyt tämä tärkeä päätös ollaan kumoamassa ja saattamassa omaishoitajat taas siihen tilanteeseen, että määrärahat tulevat loppuvat kesken vuoden. Kuinka paljon tämä aiheuttaa sitä, että omaishoitajat kieltäytyvät hoitamasta läheistään, jolloin tämä päätös tuo lisää paineita Oulun laitoshoidon?

Omaistaan hoitavan työ on raskasta, vaikka hoidettava on rakas. Omaishoidossa hoidetaan hyvin huonokuntoisia ihmisiä. Heidän hoitoisuutensa on suunnilleen sama kuin tehostetussa palveluasumisessa asuvilla. Vaikeuksien keskellä jaksaminen ja jaksamattomuus vuorottelevat. Jos sitovaa ja vaativaa omaishoitotyötä tekevän tilalle jouduttaisiin palkkaamaan kotiin hoitohenkilökuntaa, tarvittaisiin viisi hoitajaa. Yksi työntekijä tarvittaisiin aamuvuoroon, toinen iltavuoroon, kolmas yötyöhön ja kaksi tekemään viikonloppuja ja sijaisuuksia. Jo nyt omaishoidon tuki on pieni ja omaishoidon kriteerit korkealla – enää ei saa kiristää! Oulussa, kuten koko maassa vain pieni osa omaishoitoperheistä on päässyt kunnallisen omaishoidon tuen piiriin. Lisäksi omaishoidontuen menot ovat murto-osa sosiaali- ja terveystoimen menoista, mutta omaistaan hoitaville tuo tuki merkitsee sitä, että kaupunki arvostaa heidän työpanostaan edes hieman.

Oulun kuntataloudelle omaishoitotyötä tekevät ovat lottovoiton tuojia. Arvioidaan, että 70 % omaishoidettavista olisi laitoshoidossa ilman omaishoitajaa. Jos

omaishoidossa hoidettava henkilö siirrettäisiin laitoshoidon, olisivat kustannukset kunnalle noin 30 000 e/v henkilöä kohti. Näin laskien Oulussa omaishoidon tukemisen avulla (tuen saajia n. 900) saaduksi laskennalliseksi nettosäästöksi laitoshoitokuluista yhden vuoden aikana arvioidaan n. 18 miljoonaa euroa. Voisimme kolminkertaistaa nykyisen tukemisen tason ja silti omaishoito olisi taloudellisesti kannattavaa. Eikö tämäkään herätä päättäjiä näkemään omaishoitajien tukemisen tärkeyttä?

Tänä päivänä omaishoitajat joutuvat liian lujille. Vaikka rahallinen omaishoidontuki ei tuokaan jaksamista, niin palkkio takaa kuitenkin lakisääteistä vapaata 3 vuorokautta kuukaudessa. Jos omaishoitajien jaksamisesta ei pidetä huolta, meillä on edessä suuria ongelmia: uusien hoitolaitosseinien pystytyksiä, hoitokustannusten jyrkkää kasvua, hoitohenkilöstön puutetta jne. Oulusta ei saa tehdä omaishoidon takapajulaa. Oulu ei selviydy ilman omaishoitajia!

Puheenjohtaja Silvo Nybacka

Varapuheenjohtaja, omaishoitaja Kauko Nukarinen

Toiminnanjohtaja Minna Salminen

Oulun seudun omaishoitajat ja läheiset ry